

Daniel Kitabı - Yüz Altmış İkinci

Romanın Peyğəmbərlik Zamanı: Vəhyin Aşkarlanması

Jeff Pippenger

2024-03-27

Roma görüntünü müəyyənləşdirir və Roma öz “vaxtı”nda aşkara çıxarılır. Bu, Bacı Uaytın aşkar olanın nə şəkildə anlaşılmalı olduğunu ifadə etdiyi bir bəyanatdır:

“Vəhy möhürlənmiş bir kitabdır, lakin o, eyni zamanda açılmış bir kitabdır. O, bu yer üzünün tarixinin son günlərində baş verəcək ecazkar hadisələri qeyd edir. Bu kitabın təlimləri müəyyən və aydındır, mistik və anlaşılmaz deyildir. Orada Daniel kitabında olduğu kimi eyni peyğəmbərlik xətti davam etdirilir. Allah bəzi peyğəmbərlikləri təkrarlamışdır; bununla da göstərmişdir ki, onlara əhəmiyyət verilməlidir. Rəbb böyük əhəmiyyəti olmayan şeyləri təkrar etmir.” Manuscript Releases, cild 9, 8.

“Rəbb böyük əhəmiyyət kəsb etməyən şeyləri təkrar etmir” və Roma ilə əlaqəli olan “zamanlar” dönə-dönə təkrarlanır. Roma ilə əlaqəli “zamanı” anlamaq “böyük əhəmiyyət” daşıyır, çünki görüşü müəyyən edən mövzu kimi Romanı aşkara çıxaran məhz budur. Papalığın min iki yüz altmış illik hökmranlığına aid yeddi dəfə Daniel və Vəhy kitablarında birbaşa istinad edilir.

Və o, Haqq-Taalaya qarşı böyük sözlər söyləyəcək, Haqq-Taalanın müqəddəslərini üzəcək və vaxtları və qanunları dəyişdirməyi düşünəcək; və onlar bir vaxt, iki vaxt və yarım vaxta qədər onun əlinə veriləcək. Daniel 7:25.

Kətan geyinmiş, çayın suları üzərində duran o adamı eşitdim; o, sağ əlini və sol əlini göyə qaldırıb əbədi yaşayanın adına and içdi ki, bu, bir vaxt, vaxtlar və yarım vaxt üçün olacaq; və müqəddəs xalqın gücünü dağıtma işi tamamlananda, bütün bunlar da başa çatacaqdır. Daniel 12:7.

Amma məbəddən kənarda olan həyəti kənarda qoy və onu ölçmə; çünki o, başqa millətlərə verilmişdir; onlar da müqəddəs şəhəri qırx iki ay ayaq altına salacaqlar. Vəhy 11:2.

Mən iki şahidimə qüdrət verəcəyəm və onlar çul geyinmiş halda min iki yüz altmış gün peyğəmbərlik edəcəklər. Vəhy 11:3.

Və qadın səhraya qaçdı; orada onun üçün Allah tərəfindən hazırlanmış bir yer vardı ki, onu orada min iki yüz altmış gün bəsləsinlər. Vəhy 12:6.

Və qadına böyük bir qartalın iki qanadı verildi ki, o, ilan üzündən səhraya, öz yerinə uçuşsun; orada o, bir zaman, zamanlar və yarım zaman ərzində bəslənir. Vəhy 12:14.

Və ona böyük sözlər və küfrlər söyləyən bir ağız verildi; və ona qırx iki ay davam etmək səlahiyyəti verildi. Vəhy 13:5.

Bu yeddi birbaşa istinad Romanın müxtəlif konkret peyğəmbərlik xüsusiyyətlərini təqdim edir. Məhz həmin ayələrdə Roma aşkar edilir. Bacı Uayt əlavə edir ki, bu dövrlər həmçinin “üç il yarım

və ya 1260 gün” kimi də təsvir olunur. Müqəddəs Kitabda nə “üç il yarım”, nə də “min iki yüz altmış gün” ifadəsini tapırsınız. Bacı Uayt sadəcə olaraq həmin yeddi istinadın hesablamasını buna uyğun şəkildə tətbiq edir.

13-cü fəsildə (1–10-cu ayələrdə) «bəbirə bənzər» başqa bir vəhşi heyvan təsvir edilir; əjdaha ona «öz qüvvəsini, taxtını və böyük hakimiyyətini» verdi. Əksər protestantların etiqadına görə, bu rəmz qədim Roma imperiyasının bir zamanlar malik olduğu qüvvəyə, taxta və hakimiyyətə varis olan papalığı təmsil edir. Bəbirə bənzər vəhşi heyvan haqqında belə bəyan edilir: «Ona böyük sözlər və küfrlər söyləyən bir ağız verildi.... O, Allahın adına, Onun məskəninə və göydə yaşayanlara küfr etmək üçün ağzını Allaha qarşı küfrlə açdı. Ona müqəddəslərlə müharibə etmək və onlara qalib gəlmək verildi; və ona bütün qəbilələr, dillər və millətlər üzərində hakimiyyət verildi.» Daniel 7-dəki kiçik buynuzun təsviri ilə demək olar ki, eyni olan bu peyğəmbərlik, şübhəsiz ki, papalığa işarə edir.

“Ona qırx iki ay davam etmək səlahiyyəti verildi.” Və peyğəmbər deyir: ‘Onun başlarından birinin ölümcül yaralanmış kimi olduğunu gördüm.’ Və yenə: ‘Əsirliyə aparan özü əsirliyə gedəcək; qılıncla öldürən özü qılıncla öldürülməlidir.’ Qırx iki ay, Daniel 7-dəki ‘bir vaxt, vaxtlar və vaxtın yarısı’, yəni üç il yarım və ya 1260 gün ilə eynidir — papalığ hakimiyyətinin Allahın xalqına zülm etməli olduğu müddət. Əvvəlki fəsillərdə bildirildiyi kimi, bu dövr papalığın üstünlüyü ilə, miladi 538-ci ildə başladı və 1798-ci ildə başa çatdı. Həmin vaxt papa fransız ordusu tərəfindən əsir alındı, papalığ hakimiyyəti ölümcül yarasını aldı və ‘Əsirliyə aparan özü əsirliyə gedəcək’ peyğəmbərliyi yerinə yetdi.” Böyük Mübarizə, 439.

“Roma”nı “üzə çıxaran” “vaxt” kimi üç il yarımı da nəzərə almaq üçün ilham olunmuş səlahiyyətlə, Müqəddəs Yazılarda Romaya dair digər istinadlar da meydana çıxır.

Amma sizə doğrusunu deyirəm: İlyasın günlərində, göy üç il altı ay bağlı qaldığı və bütün ölkə boyunca böyük aclıq hökm sürdüyü zaman, İsraildə çoxlu dul qadın var idi. Luka 4:25.

İlyasın üç il yarım müddəti, vaxtı Tiyatira kilsəsində papalığ Romanın rəmzi olan İzebellə əlaqələndirir.

Lakin səndən bir neçə şikayətim var: çünki özünü peyğəmbər qadın adlandıran o qadın İzebelə izin verirsən ki, qullarıma təlim versin və onları zinakarlıq etməyə və bütlərə qurban edilmiş şeyləri yeməyə sövq etsin. Mən ona öz zinakarlığından tövbə etməsi üçün möhlət verdim, lakin o tövbə etmədi. Vəhy 2:20, 21.

Dördüncü kilsəyə, Yezebel ilə təmsil olunan kilsəyə verilən “vaxt” həm də bir “möhlət”dir.

İlyas da bizim kimi hisslərə malik bir insan idi və o, yağış yağmasın deyə ürəkdən dua etdi; yer üzünə üç il altı ay yağış yağmadı. Yaqub 5:17.

Qırx iki ayın min iki yüz altmış günlə eyni olduğunu şərh edərək, Bacı Uayt bu dövrü Məsihin istinad etdiyi “o günlər” kimi müəyyən edir.

Burada qeyd olunan dövrlər — “qırx iki ay” və “min iki yüz altmış gün” — eynidir; hər ikisi Məsihin kilsəsinin Roma tərəfindən zülmə məruz qalacağı dövrü ifadə edir. Papalığın hökmranlığının 1260 ili miladi 538-ci ildə başladı və buna görə də 1798-ci ildə başa çatmalı

idi. Həmin vaxt Fransa ordusu Romaya daxil oldu, papanı əsir etdi və o, sürgündə öldü. Bundan az sonra yeni papa seçilsə də, papa iyerarxiyası o vaxtdan bəri əvvəllər malik olduğu hakimiyyəti bir daha heç vaxt həyata keçirə bilməmişdir.

“Kilsənin təqibi 1260 ilin bütün dövrü boyunca davam etmədi. Allah Öz xalqına mərhəmət göstərərək onların odlu sınağının müddətini qısaltdı. Xilaskar kilsənin başına gələcək «böyük məşəqqəti» öncədən xəbər verərkən dedi: «Əgər o günlər qısaldılmasaydı, heç bir bəşər xilas olmazdı; lakin seçilmişlərin xatirinə o günlər qısaldılacaqdır». Matta 24:22. Reformasiyanın təsiri ilə təqib 1798-ci ildən əvvəl sona çatdırıldı.” The Great Controversy, 266.

Məsih və Bacı Vayt “o günlər” ifadəsini papalıq Romasını müəyyən edən “zaman” kimi təqdim edirlər. Daniel on birinci fəslin otuz birinci ayəsində papalığın yer üzünün taxtına yerləşdirilməsindən sonra baş verən təqibdən danışarkən, həmin təqib dövrünü “çox günlər” adlandırırlar.

Onun tərəfindən qüvvələr qalxacaq, qüdrət məbədinə murdarlayacaq, daimi qurbanı aradan qaldıracaq və viran qoyan iyrəncliyi qoyacaqlar. Əhdə qarşı pislilik edənləri yaltaqlıqla yoldan çıxaracaq; lakin öz Allahını tanıyan xalq möhkəm olacaq və böyük işlər görəcək. Xalq arasında anlayışlı olanlar çoxlarını öyrədəcəklər; yenə də onlar uzun günlər qılınca, alovla, əsirliklə və talanla yıxılacaqlar. Daniel 11:31–33.

Roma onunla əlaqəli olan peyğəmbərlik vaxtı ilə bağlı olaraq aşkar edilir; buna görə də Paul deyir ki, günah adamı “öz vaxtında” aşkar olunacaq. Əgər onu bilməsək həlak olduğumuz görüntünü Romanın müəyyən etməsi, həmin peyğəmbərlik vaxtının nə üçün bu qədər tez-tez və bu qədər çox şəkildə təmsil olunduğunu göstərir; çünki Allah “böyük əhəmiyyət daşımayan şeyləri təkrarlamır.” Əvvəlki ayələrdə vaxt dövrünün sonu da qeyd olunur.

Xalq arasında anlayışlı olanlar çoxlarını öyrədəcəklər; lakin onlar qılınca, alovla, əsarətlə və qəretlə uzun günlər boyunca yıxılacaqlar. Onlar yıxıldıqları zaman azacıq bir köməklə yardım olunacaqlar; amma çoxları yaltaqlıqla onlara qoşulacaq. Və anlayışlılardan bəziləri sınanmaq, paklanmaq və ağardılmaq üçün, ta axır vaxtına qədər yıxılacaqlar; çünki bu hələ təyin olunmuş bir vaxt üçündür. Daniel 11:33–35.

“Axır zaman” “hələ təyin olunmuş bir vaxt üçündür.” İbrani dilində “təyin olunmuş” sözü “moed”dir və sabit bir vaxt, yaxud təyin edilmiş bir görüş vaxtı mənasını daşıyır. Daniel kitabında “təyin olunmuş vaxt”ın peyğəmbərlik baxımından aidiyyəti və əhəmiyyəti ona nə qədər tez-tez istinad edilməsi ilə müəyyən edilir. Əgər varsa belə, çox az sayda Laodikiya Adventisti 1989-cu ilin “axır zaman” olduğunu qəbul edir və buna görə də 1989 təyin olunmuş bir vaxt idi. Bu, Allah tərəfindən müəyyən edilmiş bir vaxt idi; O, yüz qırx dörd minlik hərəkət üçün biliyi həmin vaxt açacaqdı. Bu səbəbdən Daniel kitabı “təyin olunmuş vaxt”ın “axır zaman”ın gəlişini işarələdiyi həqiqətinə şahidlik edir. Danielin səkkizinci fəslində bu peyğəmbərlik rəmzi ortaya qoyulur.

Və Ulainin sahilləri arasından bir insan səsi eşitdim; o, çağıraraq dedi: «Ey Cəbrayıl, bu adama görüntünü anlat». Beləliklə, mənim durduğum yerə yaxınlaşdı; o yaxınlaşanda qorxdum və üzüstə yerə qapandım. Lakin o mənə dedi: «Anla, ey bəşər oğlu; çünki bu görüntü axır zaman üçündür». O mənimlə danışarkən, üzüm yerə tərəf olmaqla dərin yuxuya getmişdim; lakin o

mənə toxundu və məni ayaq üstə dikəltdi. Və dedi: «Bax, qəzəbin son çağında nə olacağını sənə bildirəcəyəm; çünki son təyin olunmuş vaxtda olacaqdır». Daniel 8:16–19.

On birinci fəsildə olduğu kimi, bu ayələrdəki “axır zaman” ifadəsində yer alan “axır” sözü “müəyyən olunmuş” kimi tərcümə edilən sözdən fərqli bir ıvrit sözüdür. Axır zaman, müəyyən olunmuş vaxtda başlayan bir dövrü təmsil edir. “Müəyyən olunmuş vaxt” (moed) bir təyinatdır, axır zaman isə (ıvritcə “gets” sözü) müəyyən olunmuş vaxtda başlayan bir zaman dövrüdür. Romanı aşkara çıxaran məhz həmin “zaman”dır və o “zaman” o qədər mühümdür ki, həmin zaman dövrünün sonu və o zamanın sonundan sonra gələn dövr bir neçə şahid tərəfindən təmsil olunur. Danielin on birinci fəslinin iyirmi dördüncü ayəsində bütperəst Roma dünyanın üzərində bir “zaman” hökm sürən kimi göstərilir.

Rəmzi bir “zaman” üç yüz altmış ildir, çünki bibliya ilində üç yüz altmış gün vardır. Bütperəst Roma bir “zaman” hökmranlıq etdi, papalıq Romanı isə “bir zaman, zamanlar və yarım zaman” hökm sürdü. Müasir Roma rəmzi bir “saat”, yaxud rəmzi “qırx iki ay” hökmranlıq edir. 1844-cü ildən sonra heç bir peyğəmbərlik vaxtı yoxdur; buna görə də “saat” və “qırx iki ay” tezliklə gələcək Bazar qanunundan insan probationının bağlanmasıadək olan dövrdür. Lakin bütperəst Roma e.ə. 31-ci ildə Aktium döyüşündən, imperiyanın paytaxtını Konstantin e. 330-cu ildə Konstantinopola köçürənədək ali surətdə hökmranlıq etdi. Bilirik ki, aşağıdakı ayələr bütperəst Romadan bəhs edir, çünki Məsih çarmıxa çəkildiyi zaman “qırılacaq” olan “əhdin hökmdarı” kimi təsvir olunur. O zaman hökm sürən qüvvə bütperəst Roma idi; buna görə də indi nəzər salacağımız ayələr bütperəst Romanı müəyyən edir.

Və onun yerinə alçaq bir adam qalxacaq; padşahlığın şərəfini ona verməyəcəklər; lakin o, sülh içində gəlib yaltaqlıqla padşahlığı ələ keçirəcək. Və selin qolları ilə onun önündən süpürülüb aparılacaqlar və qırılacaqlar; bəli, əhdin başçısı da. Və onunla bağlanan ittifaqdan sonra o, hiylə ilə davranacaq; çünki o, irəliləyib az bir xalqla güclənəcək. O, vilayətin ən bərəkətli yerlərinə belə sülh içində girəcək; və atalarının da, atalarının atalarının da etmədiyini edəcək; qəniməti, talanı və var-dövləti onların arasında bölüşdürəcək; bəli, o, bir müddətə qədər öz niyyətlərini istehkamlı qalalara qarşı quracaq. Daniel 11:21–24.

Ayələrin son ifadəsindəki “əleyhinə” sözü əslində “-dən” mənasını verir və ayə bildirir ki, bütperəst Roma üç yüz altmış il ərzində öz istehkamından (Roma şəhərindən) hökmranlıq edəcək (öz niyyətlərini əvvəlcədən göstərəcək).

“24-cü ayə. O, vilayətin ən bərəkətli yerlərinə belə arxayınlıq içində girəcək; atalarının da, atalarının atalarının da etmədiyini edəcək; qəniməti, talanı və sərvəti onların arasında bölüşdürəcək; bəli, qalalara qarşı öz niyyətlərini, ancaq bir müddətlik, qabaqcadan quracaq.”

Roma günlərindən əvvəl xalqların qiymətli vilayətlərə və zəngin ərazilərə daxil olmasının adi yolu müharibə və fəth idi. İndi Roma ataların və ataların atalarının etmədiyini etməli idi; yəni, bu əldəetmələri dinc vasitələrlə qəbul etməli idi. Daha əvvəl eşidilməmiş olan bir adət indi başlandı: padşahlar öz padşahlıqlarını vəsiyyət yolu ilə romalıları buraxırdılar. Roma bu yolla böyük vilayətlərin sahibi oldu.

“Və bu surətlə Romanın hökmranlığı altına girənlər bundan heç də kiçik olmayan fayda əldə etdilər. Onlara xeyirxahlıq və mülayimliklə rəftar olunurdu. Bu, qənimət və talanın onların arasında bölüşdürülməsinə bənzəyirdi. Onlar düşmənlərindən qorunur, Roma hakimiyyətinin himayəsi altında sülh və əmin-amanlıq içində rahatlıq tapırdılar.

“Bu ayənin son hissəsinə dair Yepiskop Nyuton bu fikri irəli sürür ki, hiylələr istehkamlara qarşı deyil, istehkamlardan irəli gələrək əvvəlcədən qurulur. Romalılar da bunu yeddi təpəli şəhərlərinin möhkəm qalasından etdilər. ‘Hətta bir müddət üçün;’ şübhəsiz ki, peyğəmbərlikdəki bir müddət, yəni 360 il. Bu illər hansı nöqtədən etibarən hesablanmalıdır? Yəqin ki, növbəti ayədə nəzərə təqdim olunan hadisədən.”

“25-ci AYƏ. O, böyük bir ordu ilə cənub padşahına qarşı öz qüdrətini və cəsarətini oyadacaq; cənub padşahı da çox böyük və qüvvətli bir ordu ilə döyüşə qalxacaq; lakin dura bilməyəcək, çünki ona qarşı hiylələr quracaqlar.”

“23 və 24-cü ayələrlə biz Yəhudilərlə Romalılar arasındakı, e.ə. 161-ci ildə bağlanmış ittifaqın bu tərəfinə, Romanın ümumdünya hakimiyyətini əldə etdiyi dövrə gətirilir. İndi qarşımızda olan ayə cənub padşahı Misirə qarşı güclü bir yürüşü və böyük, qüdrətli ordular arasında baş verən əlamətdar bir döyüşü göz önünə gətirir. Bu cür hadisələr həmin vaxtlarda Romanın tarixində baş verdimi? — Bəli, baş verdi. Mühəribə Misirlə Roma arasındakı mühəribə idi; döyüş isə Aktium döyüşü idi. Gəlin bu qarşıdurmaya gətirib çıxaran şəraitə qısa nəzər salaq.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 271–273.

Aşağıdakı ayələrdə Daniel tərəfindən təyin olunmuş vaxt və son yenidən xatırladılır.

O öz qüdrətini və cəsarətini böyük bir qoşunla cənub padşahına qarşı qaldıracaq; cənub padşahı da çox böyük və qüdrətli bir qoşunla döyüşə təhrik olunacaq; lakin dayana bilməyəcək, çünki ona qarşı hiylələr quracaqlar. Bəli, onun süfrəsindən yeyənlər onu məhv edəcəklər, ordusu daşqın kimi yayılacaq; və bir çoxları qırılıb düşəcək. Hər iki padşahın ürəyi pislilik etməyə yönələcək və onlar bir süfrə arxasında yalan danışacaqlar; lakin bu baş tutmayacaq, çünki son yenə təyin olunmuş vaxtda olacaq. Sonra o, böyük sərvətlərlə öz ölkəsinə qayıdacaq; və onun ürəyi müqəddəs əhdə qarşı olacaq; o işlər görəcək və öz ölkəsinə qayıdacaq. Təyin olunmuş vaxtda yenə qayıdıb cənuba gələcək; lakin bu, əvvəlki kimi də, sonrakı kimi də olmayacaq. Daniel 11:25–29.

Səkkizinci fəsildə Cəbrayıl müəyyən etdi ki, iki min beş yüz iyirmi ilin görüntüsü olan “chazon” təyin olunmuş vaxtda başa çatacaq və bundan sonra “axır zaman”la təmsil olunan dövr başlayacaqdı. Bu parçaya görə, təyin olunmuş vaxt bütpərəst Romanın dünyaya ali şəkildə hökmranlıq edəcəyi üç yüz altmış ilin sonudur. Bu parçaya görə burada heç bir “axır zaman” yoxdur, çünki tarixdə həmin dövrün sonunda açılmalı olan möhürlənmiş heç nə yox idi.

Daniel səkkizinci fəsildə, iki min üç yüz ilin sona çatdığı vaxtla eyni zamanda başa çatan iki min beş yüz iyirmi il olan qəzəbin “sonu”na dair görüntü “axır zaman”a qədər möhürlü saxlanıldı; çünki hər iki görüntünün təyin olunmuş vaxtı olan 1844-cü ildə üçüncü mələyin nuru açıldı. Daniel on birinci fəsildə, otuzdan otuz altıncı ayələrdə, 1798-ci ildə “birinci qəzəb”in sonunda, birinci mələyin nurunun açıldığı, “axır zaman” kimi təqdim olunan bir dövr olmalı idi. Buna görə də,

bütpərəst Romanın zaman peyğəmbərliyinin bir axır zamanı yox idi, yalnız üç yüz altmış ilin nə vaxt başa çatdığını müəyyən edən təyin olunmuş bir vaxtı vardı; lakin 1798-ci ildəki təyin olunmuş vaxt da, 1844-cü ildəki təyin olunmuş vaxt da “axır zaman” kimi təqdim olunan dövrdə başa düşülməli olan bir xəbəri açdı.

Roma, öz peyğəmbərlik zamanında peyğəmbərcəsinə təsvir olunduğu kimi aşkara çıxarılır. “Bir vaxt, vaxtlar və yarım vaxt”, “qırx iki ay”, “min iki yüz altmış gün” və “üç il yarım” papalığın Qaranlıq Əsrlər dövründə hökm sürdüyü müddəti təmsil edən müxtəlif rəmzlərdən bəziləridir. Millerçilərin hərəkətini yüz qırx dörd minin hərəkəti ilə birləşdirən zaman müddəti yüz iyirmi altı ildir. Yüz iyirmi altı həm də min iki yüz altmış günün bir rəmzidir, çünki o, həmin miqdarın onda biri, yəni onluğudur. 1863-cü ildəki üsyandan 1989-cu ildə təyin olunmuş vaxta qədər olan yüz iyirmi altı il, 1989-cu ili Allahın Özünün axır gün xalqı ilə təyin edilmiş görüşü kimi müəyyən edir.

Bu araşdırmanı növbəti məqalədə davam etdirəcəyik.

“Müqəddəs Yazıları necə araşdırmalıyıq? Təlimə dair dirəklərimizi bir-bir çaxıb, sonra da bütün Müqəddəs Yazını müəyyənləşdirdiyimiz fikirlərə uyğunlaşdırmağa çalışmalıyıq, yoxsa düşüncə və baxışlarımızı Müqəddəs Yazılara gətirib, nəzəriyyələrimizi hər tərəfdən həqiqət Yazıları ilə ölçməliyikmi? Müqəddəs Kitabı oxuyan və hətta öyrədənlərin çoxu öyrətdikləri və ya araşdırdıqları qiymətli həqiqəti dərk etmirlər. Həqiqət açıq şəkildə göstərildiyi halda, insanlar yanlışlıqlara bağlanırlar; əgər onlar öz təlimlərini Allahın Kəlamına gətirsəydilər və öz fikirlərini doğru çıxarmaq üçün Allahın Kəlamını öz təlimlərinin işığında oxumasaydılar, qaranlıqda və korluqda yeriməz, yanlışlığı da bəsləməzdilər. Çoxları Müqəddəs Yazıların sözlərinə öz baxışlarına uyğun məna verirlər və Allahın Kəlamını yanlış izah etməklə həm özlərini yoldan çıxarırlar, həm də başqalarını aldadırlar. Allahın Kəlamını öyrənməyə başladığımız zaman bunu təvazökar qəlblə etməliyik. Bütün xudbinlik, bütün özünəməxsusluq sevgisi bir kənara qoyulmalıdır. Uzun müddət bəslənmiş fikirlər yanılmaz sayılmamalıdır. Yəhudilərin çoxdan bəri möhkəmlənmiş ənənələrindən əl çəkməyə istəksiz olmaları onların fəlakətinə səbəb oldu. Onlar öz fikirlərində və Müqəddəs Yazıların izahlarında heç bir qüsurlu görməməyə qəti qərarlı idilər; lakin insanlar müəyyən baxışları nə qədər uzun müddət bəsləmiş olsalar da, əgər onlar yazılı Kəlam tərəfindən aydın şəkildə dəstəklənmirsə, rədd edilməlidirlər.

“Həqiqəti səmimi-qəlbdən arzulayanlar öz mövqelərini araşdırma və tənqid üçün açıq şəkildə ortaya qoymaqda tərəddüd etməzlər və onların rəyləri ilə fikirləri rədd edildikdə narahat olmazlar. Qırx il əvvəl aramızda bəslənən ruh bu idi. Biz can yükü altında bir yerə toplaşar, imanda və təlimdə bir ola bilməyimiz üçün dua edərdik; çünki bilirdik ki, Məsih bölünməmişdir. Hər dəfə bir məsələ araşdırmanın mövzusu edilirdi. Bu araşdırma şuralarını ciddiyyət səciyyələndirirdi. Müqəddəs Yazılar ehtiram hissi ilə açılırdı. Çox vaxt oruc tutardı ki, həqiqəti anlamağa daha yaxşı hazırlanmış olaq. Səmimi duadan sonra, əgər hər hansı bir məqam başa düşülmürdüsə, o müzakirə edilirdi və hər kəs öz fikrini sərbəst şəkildə bildirirdi; sonra yenidən dua üçün diz çökərdik və Allahın bizə eyni cür görməkdə kömək etməsi, Məsihlə Ata bir olduğu kimi bizim də bir olmağımız üçün göyə ciddi yalvarışlar yüksəlirdi. Çox göz yaşı tökülürdü. Əgər bir qardaş başqa bir qardaşı bir ayəni özünün başa düşdüyü kimi anlamadığına görə idrakının kütlüyü üçün məzəmmət etsəydi, məzəmmət olunan sonradan

qardaşının əlindən tutar və deyərdi: ‘Gəlin Allahın Müqəddəs Ruhunu kədərləndirməyək. İsa bizimlədir; gəlin təvazökar və öyrənməyə açıq bir ruh saxlayaq;’ və müraciət edilən qardaş deyərdi: ‘Məni bağışla, qardaş, sənə qarşı haqsızlıq etmişəm.’ Sonra biz yenidən başqa bir dua vaxtı üçün diz çökərdik. Biz bu şəkildə çox saatlar keçirirdik. Adətən birlikdə bir dəfəyə dörd saatdan artıq araşdırma aparmazdıq, lakin bəzən bütün gecə Müqəddəs Yazıların ciddi araşdırılmasına sərf edilirdi ki, bizim zamanımız üçün olan həqiqəti anlayaq. Bəzi hallarda Allahın Ruhu üzərimə gəlirdi və çətin hissələr Allahın təyin etdiyi yol vasitəsilə aydınlaşdırılırdı, sonra isə tam bir ahəng hökm sürürdü. Hamımız bir fikir və bir Ruh içində idik.

“Müqəddəs Yazıların hər hansı bir insanın fikirlərinə uyğunlaşdırılmaq üçün təhrif edilməməsinə son dərəcə ciddi şəkildə çalışırdıq. Fikir ayrılıqlarımızı, müxtəlif baxışların mövcud olduğu ikinci dərəcəli əhəmiyyətə malik məsələlər üzərində dayanmayaraq, mümkün qədər cüzi etməyə səy göstərirdik. Lakin hər bir canın yükü, qardaşlar arasında Məsihin, şagirdlərinin Özü ilə Atanın bir olduğu kimi bir olmaları barədə duasına cavab verəcək bir vəziyyətin meydana gəlməsini təmin etmək idi. Bəzən qardaşlardan bir-ikisi təqdim olunan baxışa qarşı inadkarlıqla mövqe tutur və qəlbin təbii hissələrini nümayiş etdirirdi; lakin bu meyl üzə çıxanda, araşdırmalarımızı dayandırır və yığıncığımızı təxirə salırdıq ki, hər kəs dua ilə Allaha müraciət etmək və başqaları ilə danışmadan, fikir ayrılığı doğuran məsələni araşdırmaq, göydən nur diləmək imkanı tapsın. Səmimiyyət ifadələri ilə ayrılır, əlavə araşdırma üçün mümkün qədər tez yenidən görüşmək üzrə vidalaşırdıq. Bəzən Allahın qüdrəti üzərimizə aydın şəkildə enirdi və aydın nur həqiqətin məqamlarını aşkar etdikdə, birlikdə ağlayır və sevinirdik. Biz İsanı sevirdik; bir-birimizi sevirdik.”

“O günlərdə Allah bizim üçün iş gördü və həqiqət canlarımız üçün qiymətli idi. Zəruridir ki, bu gün birliyimiz sınağın imtahanına tab gətirəcək bir xarakterdə olsun. Biz burada Ustadın məktəbindəyik ki, yuxarıdakı məktəb üçün tərbiyə olunaq. Biz məyusluğu Məsihləyiq bir tərzdə daşımağı öyrənməliyik və bunun öyrətdiyi dərs bizim üçün böyük əhəmiyyət daşıyacaqdır.

“Bizim öyrənməli olduğumuz çoxlu dərslər var, həmçinin öyrəndiklərimizdən əl çəkməli olduğumuz da çox, çox şey var. Yalnız Allah və göy yanılmazdır. Heç vaxt əziz tutduqları bir baxışdan imtina etməli olmayacaqlarını, heç vaxt bir fikri dəyişdirmək zərurəti ilə üzləşməyəcəklərini düşünənlər məyus olacaqlar. Öz ideyalarımıza və fikirlərimizə qəti inadkarlıqla bağlı qaldığımız müddətcə, Məsihin dua etdiyi birliyə nail ola bilmərik.” Review and Herald, 26 iyul 1892.